

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

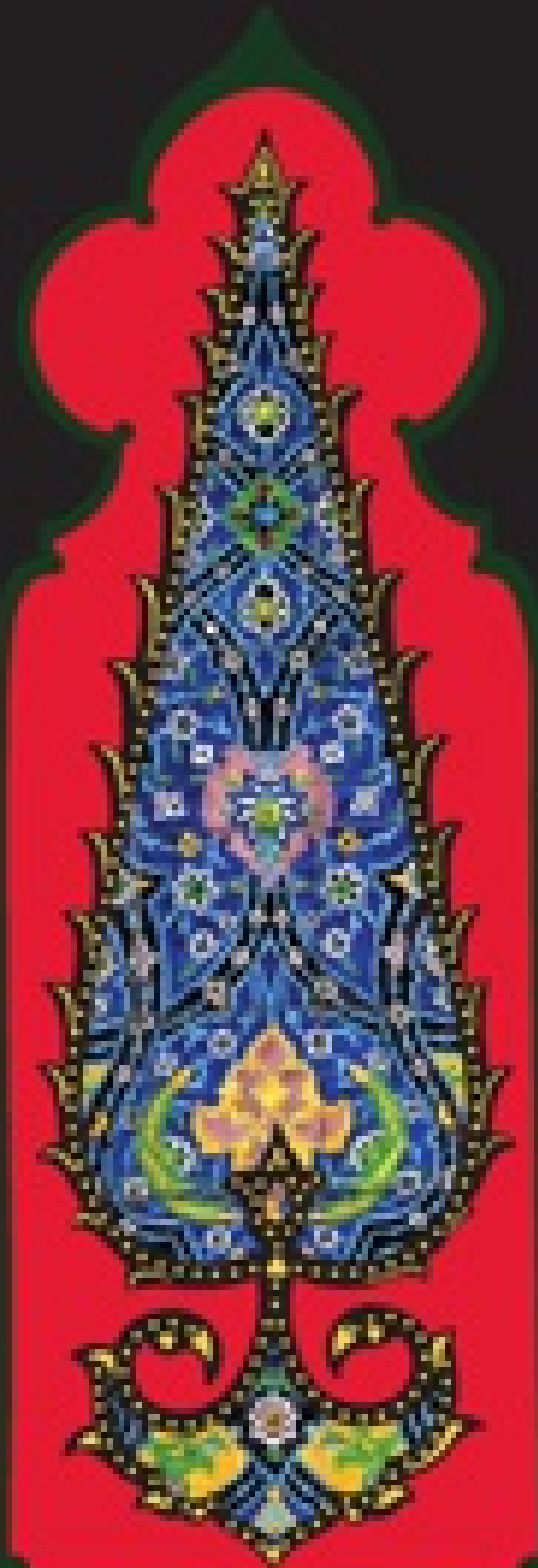
عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

شماره پیاپی پنجم / ۱۱۶

زندگی به سبک جهادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

زندگی به سبک جهادی

نویسنده:

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی معاونت تبلیغات و
ارتباطات اسلامی

ناشر چاپی:

معاونت فرهنگی آستان قدس رضوی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	زندگی به سبک جهادی
۸	مشخصات کتاب
۹	اشاره
۱۳	فهرست
۱۷	مقدمه
۱۹	خورشید مجاهدت: بنیان گذار نظام جمهوری اسلامی ایران؛ حضرت امام خمینی (رحمه الله)
۱۹	اشاره
۲۰	ستیز با رأس فساد
۲۰	هدف های روشن
۲۱	آرمان گرایی به سبک امام (رحمه الله علیه)
۲۲	فرمانده کل قوا خداست
۲۲	قانون گرایی حتی در فرانسه
۲۳	ایمان به مردم
۲۴	مدار مجاهدت: رهبر فرزانه انقلاب اسلامی؛ حضرت آیت الله خامنه ای دام ظلّه
۲۴	اشاره
۲۵	تحصیل همیشگی علم
۲۵	امدادسانی به محرومان
۲۶	مبارزه در خط مقدم
۲۶	مبارزه ای هوشمندانه
۲۷	پیامی که حجت شد
۲۸	نداشتن تبعیض در برخورد با متخلف
۲۹	مردی برای تمام فصول: نستوه؛ امام موسی صدر
۲۹	اشاره

- ۳۰ ..... دفاع از مظلوم
- ۳۰ ..... خدمت به جامعه؛ خدمت به خانواده
- ۳۱ ..... تواضع دشمن شکن
- ۳۲ ..... مؤمنی که زیرک بود
- ۳۳ ..... مسیح مسیحیان
- ۳۴ ..... روح بی قرار: دانشمند شهید دکتر مصطفی چمران
- ۳۴ ..... اشاره
- ۳۵ ..... دشمن ستیزی اش علنی بود
- ۳۵ ..... هدفمند چون یک پدر
- ۳۶ ..... به خاطر نمره، دست از هویتش نکشید
- ۳۶ ..... راه برایش روشن بود
- ۳۶ ..... ابتکارش سد دشمن بود
- ۳۸ ..... آئینه پاک: هنرمند شهید مهندس سیدمرتضی آوینی
- ۳۸ ..... اشاره
- ۳۹ ..... برای دفاع از آرمان هایش تردیدی نداشت
- ۳۹ ..... حدیث نفس نمی نوشت
- ۳۹ ..... خداترسی اش به چشم می آمد
- ۴۰ ..... چهره نورانی اش همه را جذب می کرد
- ۴۱ ..... زندگی زیباست؛ اما...
- ۴۲ ..... شاهکار ادبی
- ۴۳ ..... شهریار شهر علم: دانشمند شهید دکتر مجید شهریاری
- ۴۳ ..... اشاره
- ۴۴ ..... هوای دانشجویانش را داشت
- ۴۴ ..... تلاش مؤثر و هدفمند
- ۴۵ ..... از همه ظرفیت زیرمجموعه بهره می برد
- ۴۵ ..... متخصص و دغدغه مند بود

متکی به عشق و بدون انتظارِ فراهم آمدن همهٔ جزئیات ۴۶

مؤمن و متعهد ۴۶

کتابنامه ۴۷

درباره مرکز ۴۹

عنوان و نام پدیدآور: زندگی به سبک جهادی/ تهیه و تولید اداره تولیدات فرهنگی حرم مطهر رضوی؛ به سفارش معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی؛ ارزیاب علمی جواد محدثی؛ ویراستار زبانی صوری مریم رضانی.

مشخصات نشر: مشهد: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات اسلامی، 1398.

مشخصات ظاهری: 40ص.؛ مصور؛ 5/11 × 5/15 س م.

فروست: همراه با مسابقه؛ 116.

شابک: 0-78-6090-622-978

وضعیت فهرست نویسی: فایا

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: مجتهدان و علما -- ایران -- سرگذشتنامه

موضوع: 'Ulama -- Iran -- Biography'

موضوع: شهیدان -- ایران -- بازماندگان -- خاطرات

موضوع: Martyrs -- Iran -- Survivors -- Diaries

شناسه افزوده: محدثی، جواد، 1331 -

شناسه افزوده: رضانی، مریم، 1365 -، ویراستار

شناسه افزوده: آستان قدس رضوی. اداره تولیدات فرهنگی

شناسه افزوده: آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات اسلامی

رده بندی کنگره: 1398 92/BP55/2

رده بندی دیویی: 297/996

شماره کتابشناسی ملی: 5599280

وضعیت رکورد : فاپا

ص: 1

اشاره

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دعای مطالعه

«اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ وَ أَكْرَمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ انشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.» (1)

(خدایا، مرا از تاریکی های وهم خارج کن و به نور فهم گرامی ام بدار. خدایا، درهای رحمت را به روی ما بگشا و خزانه های علومت را برایمان باز کن؛ به مهربانی ات، ای مهربان ترین مهربانان!)

ص: 2

1- عباس قمی، مفاتیح الجنان، دعای مطالعه.

تقديم به:

تقديم به ارواح قدسي ائمه معصومين (عليهم السلام)، به ویژه مولا و مقتداي زمان، حضرت بقيه الله الاعظم (عجل الله تعالى فرجه الشريف)؛ شهدای انقلاب اسلامي و دفاع مقدس؛ مدافعان مظلوم حرم اهل بيت و زائران آستان ملكوتي امام علي بن موسى الرضا (عليه السلام)!

ص: 3

زندگی به سبک جهادی

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی

ص: 4

- مقدمه..... 9
- خورشید مجاهدت 11
- ستیز با رأس فساد 12
- هدف های روشن..... 12
- آرمان گرایی به سبک امام (رحمه الله) 13
- فرمانده کل قوا خداست..... 14
- قانونگرایی حتی در فرانسه ... 14
- ایمان به مردم..... 15
- مدار مجاهدت..... 16
- امدادرسانی به محرومان..... 17
- مبارزه در خط مقدم..... 18
- مبارزهای هوشمندانه.... 18

پیامی که حجت شد..... 19

نداشتن تبعیض در برخورد با متخلف..... 20

مردی برای تمام فصول..... 21

خدمت به جامعه؛ خدمت به خانواده..... 22

تواضع دشمن شکن..... 23

مؤمنی که زیرک بود..... 24

مسیح مسیحیان..... 25

روح بی قرار..... 26

هدفمند چون یک پدر..... 27

به خاطر نمره، دست از هویتش نکشید... 28

راه برایش روشن بود..... 28

ابتکارش سد دشمن بود..... 29

آینه پاکی... 30

حدیث نفس نمی نوشت..... 31

ص: 6

خداترسی اش به چشم می آمد 32

چهره نورانی اش همه را جذب می کرد..... 32

زندگی زیباست؛ اما..... 33

شاهکار ادبی..... 34

تلاش مؤثر و هدفمند..... 36

از همه ظرفیت زیرمجموعه بهره می برد..... 37

متخصص و دغدغه مند بود 37

متکی به عشق و بدون انتظار فراهم آمدن همه جزئیات.. 38

مؤمن و متعهد.... 38

کتابنامه..... 39

ص: 7

آنچه که ملت‌ها را، هم در تاریخ و هم در دوران خودشان، در میان ملت‌های عالم سربلند می‌کند، مجاهدت است، تلاش است. این تلاش، البته شکل‌های گوناگونی دارد؛ هم تلاش علمی، هم تلاش اقتصادی، هم تلاش به معنای تعاون اجتماعی میان افراد، همه لازم است؛ اما در رأس همه این تلاش‌ها، آمادگی برای جان‌فشانی است که یک ملت را در میان ملت‌ها سرفراز می‌کند. اگر در میان هر ملتی کسانی وجود نداشته باشند که آماده باشند از جان خود، از راحت خود، در راه رسیدن به آرمان‌ها صبر فتن‌کنند، آن ملت به جایی نخواهد رسید. (1) امروز جامعه ما بیش از زمانی به مجاهدت همه‌جانبه نیاز دارد.

نیاز ما به جهاد همه‌جانبه از آن روست که اگر در هر بُعدی از ابعاد فردی و اجتماعی خودمان مجاهدت نداشته باشیم، در مسیر پیش‌برد اهداف متعالی انقلاب اسامی با مشکل روبه‌رو خواهیم شد.

انقلاب اسامی ایران، بستر رویش ستارگانی شد که

ص: 9

آینه تمام‌نمای مجاهدت در راه خدا شدند. در این مجال کوتاه برآنیم تا جلوه‌هایی از سبک زندگی جهادی را در سیره این سروقامتان
ساحت جهاد و پایداری، فراروی رهروان این راه متعالی ترسیم کنیم.

ص: 10

خورشید مجاهدت: بنیان گذار نظام جمهوری اسلامی ایران؛ حضرت امام خمینی (رحمه الله)

اشاره

ص: 11

در ایام شهادت شهید مفتاح، بحث محاصره اقتصادی ایران از طرف کشورهای قدرتمند دنیا مطرح بود. امام خمینی (رحمه الله علیه) فرمودند: «گرچه ما را محاصره اقتصادی کردند، اما ما خدا را داریم.»⁽¹⁾

ستیز با رأس فساد

مردم به فرمان امام خمینی (رحمه الله علیه) در سفر شاه به قم، بازار را تعطیل کردند و در خانه ماندند. شاه که منتظر استقبال شاهانه مردم بود، در مصاحبه تلویزیونی اش، با عصبانیت، به روحانیان اهانت کرد. روز بعد، مطبوعات مجبور به حذف توهین های شاه شدند.⁽²⁾

هدف های روشن

در اوایل انقلاب، عوامل رژیم، قصد آسیب رساندن به جان امام خمینی (رحمه الله علیه) را داشتند. عده ای توصیه

ص: 12

1- نک: غلامعلی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (رحمه الله علیه)، ج 3، ص 196.

2- نک. محمدجواد مرادی نیا، امام خمینی و هیأت های دینی مبارز، ص 67.

کردند از شدت مبارزه کم شود؛ اما امام قبول نکردند. آن‌ها به امام گفتند: «آقا شما را می‌کشند.» امام فرمودند: «بگذارید مرا بکشند. آن وقت شما از خون من، برای اسلام استفاده کنید.»⁽¹⁾

آیت‌الله شهید سیدمحمد رضا سعیدی خدمت امام عرض کرد: «شما را تنها می‌گذارند!» امام فرمودند: «اگر جن و انس یک طرف باشند و من یک طرف، حرف همین است که می‌گویم.»⁽²⁾

آرمان‌گرایی به سبک امام (رحمه الله علیه)

رئیس سازمان امنیت عراق، نزد امام آمد و از ایشان خواست تا دست از فعالیت‌های سیاسی بردارند، امام گفتند: «من کارهایم را تعطیل نمی‌کنم.» او گفت: «ممکن است اخراجتان کنیم.» امام فرمودند: «خمینی، خمینی است، هر کجا که برود. هر کجا بروم، همین هستم، چه در عراق باشم و چه در جای دیگر.»⁽³⁾

ص: 13

1- نک. حمید بصیرت منش و دیگران، صحیفه دل، ص 34.

2- مجله نور علم، دوره سوم، ش 31، ص 114.

3- 10 بهمن 1394، به نقل از: «www.irdc.ir».

فرمانده کل قوا خداست

در آستانه عملیات «الفجر 8» نگرانی فرماندهان برای عبور نیروها از اروندرود تشدید شده بود؛ زیرا تجربه عبور ناموفق رزمندگان از رودخانه سرکش اروند، کار را غیرممکن می کرد. در محضر امام (رحمه الله علیه) وضعیت از روی نقشه توضیح داده شد و نگرانی ها ابراز شد. امام فرمودند: «شما به خداوند اعتماد داشته باشید. اصلاً فرمانده کل قوا خداست. همان خدایی که به شما مأموریت داده [است] که نماز بخوانید، همان خدا به شما امر کرده [است] که دفاع بکنید. بروید و مطمئن باشید که پیروزید.»⁽¹⁾

قانون گرایی حتی در فرانسه

همراهان امام خمینی در نوفل لوشاتو، برای مصرف گوشت حلال، گوسفندی را قربانی کردند. طبق قانون فرانسه، ذبح هر حیوانی در خارج از کشتارگاه، به دلیل رعایت مسائل بهداشتی ممنوع است. تا امام از چنین قانونی اطلاع یافتند، فرمودند: «چون تخلف

ص: 14

1- نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (رحمه الله علیه)، امام و دفاع مقدس، ص 50.

از قانون حکومت اینجا شده است، من از این گوشت نمی خورم.»⁽¹⁾

ایمان به مردم

کارها زیاد و نیروی قابل اعتماد کم بود. اوضاع به هم ریخته بود. همه به امام پیام می دادند که انقلاب به بن بست رسیده است. امام فرمودند: «تا مردم کوچه و بازار هر مشکل و بن بستی را درهم می شکنند، انقلاب به بن بست نمی رسد. این شماست که به بن بست رسیده اید.»

ص: 15

1- : نک: غلامعلی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی، ج 4، ص 291.

مدار مجاهدت: رهبر فرزانه انقلاب اسلامی؛ حضرت آیت الله خامنه ای دام ظلّه

اشاره

ص: 16

مسجد امام حسن مجتبی (علیه السلام) محل حضور و تجمع نیروهای انقلابی، بازاری، حوزوی و دانشگاهی بود. از جمله مباحثی که آنجا تدریس می کردند، نهج البلاغه و درس و طرح کلی اندیشه های اسلام بود. جلسات به شیوه کلاسی اداره می شد؛ به این معنا که جوان های حاضر بیانات ایشان را یادداشت می کردند و جلسه بعد، کنفرانس می دادند. در واقع، به تمام معنا، بستری بود برای تربیت انسان های آگاه به معارف دینی. آن موقع، ایشان فقط سی و پنج سال داشتند. (1)

امدادسانی به محرومان

در زلزله شهریور 1347، در جنوب خراسان، رهبر معظم انقلاب با کمک جمعی از بازاریان مشهد و تعدادی از هم رزمان، «پایگاه امدادی روحانیت» را در شهر فردوس راه اندازی کردند. این پایگاه با وجود ممانعت ساواک، به محل دریافت کمک های خیرین و علمای

ص: 17

1- نک: 24 تیر 1394، طرح کلی اندیشه های اسلام، به نقل از: «www.khamenei.ir».

سراسر کشور تبدیل شده بود. حتی دو ماه بعد از زلزله، بین بیش از دو هزار خانواده آسیب دیده، پشم و نخ قالی بافی توزیع کردند.⁽¹⁾

مبارزه در خط مقدم

مقام معظم رهبری، در ایام انقلاب، وقتی خبر محاصره بیمارستان و احتمال قتل عام مردم توسط نیروهای ساواک را شنیدند، به سرعت با خیل عظیم مردم، به سمت بیمارستان حرکت کردند و در مقابل سربازان مسلح و آماده به شلیک صفکشیدند. ایشان روحانی ها را به صف اول مردم هدایت کردند و پیشتازانه و با شجاعت و بدون لحظه ای تردید، به طرف صف نظامی ها حرکت کردند و با ایجاد شکاف در صف سربازان، وارد بیمارستان شدند.⁽²⁾

مبارزه ای هوشمندانه

منوچهری با شمایی نتراشیده، مقابلش ایستاد و

ص: 18

1- نک: 14 شهریور 1395، پایگاه امدادی روحانیت، به نقل از: «www.khamenei.ir».

2- نک: 29 آذر 1393، آغازی بر یک پایان، به نقل از: «www.khamenei.ir».

پرسید: «خامنه ای تو هستی؟»

گفت: «بله.»

پرسید: «مرا می شناسی؟»

گفت: «نه.»

منوچهری گفت: «من منوچهری ام.» سپس توی چشم هایش نگاه کرد تا اثر حرفش را ببیند. با اینکه آوازه قساوت و شکنجه گری منوچهری را شنیده بود، به روی خودش نیاورد. منوچهری ادامه داد: «من تو را خوب می شناسم. تو همان کسی هستی که مثل ماهی از دست بازجو لیز می خوری. تک تک کارهای تو چیزی نیست؛ اما مجموعه اش خدا می داند که چیست.»⁽¹⁾

پیامی که حجت شد

در وضعیت بحرانی جنگ که تعداد شهدا به دلیل حملات شیمیایی دشمن زیاد شده بود، رهبر معظم انقلاب در پیامی فرمودند: «من به عنوان امام جمعه تهران، نه [به عنوان] رئیس جمهور، به جبهه ها

ص: 19

1- نک: 13 تیر 1391. به نقل از: «www.khamenei.ir».

می روم و ائمهٔ جمعه هم بیایند.» پس از پیام معظم له، با هجوم مردم به جبهه ها، پادگان ها ظرفیت خالی نداشتند. (1)

نداشتن تبعیض در برخورد با متخلف

به دستور یکی از مسئولان لشکری، به شیوهٔ غیرقانونی، مکانی مصادره شده بود. سازمان قضایی نیروهای مسلح، گزارش حادثه را خدمت رهبر معظم انقلاب ارسال کرد. ایشان ذیل گزارش فرموده بودند: «با متخلف برخورد کنید؛ ولو پسر من باشد.» (2)

ص: 20

1- 18 اسفند 1389. به نقل از: «www.khamenei.ir».

2- نک: علی شیرازی، پرتوی از خورشید، ص 38.

مردی برای تمام فصول: نستوه؛ امام موسی صدر

اشاره

ص: 21

دفاع از مظلوم

با شروع جنگ داخلی ویرانگر در لبنان، امام موسی صدر، برای پایان پذیری آن، در مسجدی خارج از بیروت، اعتصاب غذا کرد؛ اما با حملهٔ مسلمان افراطی به تعدادی از روستاهای مسیحی، اعتصاب غذا را شکست و با ضعف بدنی شدید، چهار روز متوالی، برای آرامش بعلبک تلاش کرد. ایشان گفته بود: «اگر در بیروت، پسر مرا بکشند، اجازه نخواهم داد در بعلبک یک مسیحی بی گناه کشته شود.»⁽¹⁾

خدمت به جامعه؛ خدمت به خانواده

امام موسی صدر، در شبانه روز 18 ساعت کار مفید و مؤثر بدون تعطیلی انجام می داد. گاهی اوقات روزها و هفته ها خانواده اش را نمی دید. یک بار در بازگشت از سفر، مستقیم به سخنرانی رفت. در حال صحبت برای مردم، خانوادهٔ ایشان از پشت پنجره او را می دیدند و آرام می گریستند.

ص: 22

1- امیر صادقی گیوی، امام موسی صدر، ص 45 و 46.

برخی از برادران به امام موسی صدر اعتراض کرده بودند. پرسیده بودند: «آیا این ظلم نیست؟ بالاخره خانواده هم حقی دارد.» امام موسی صدر ضمن تصدیق آن‌ها، جواب داده بود: «اگر من حق این جامعه را ادا کنم، حق خانواده ام نیز ادا می شود؛ اما عکس مسئله صادق نیست.»⁽¹⁾

تواضع دشمن شکن

در نشست سران کشور لبنان و رهبران فرقه‌ها، تریبون به دست یک شخصیت لبنانی رسید. با صراحت و بی ادبی گفت: «اگر می خواهید لبنان آرامش و امنیت و صلح را ببیند، باید موسی صدر را از خاک لبنان بیرون کنید.» سخنان او که پایان یافت، نوبت به امام موسی صدر رسید. او سخنانش را با تجلیل کم نظیر از او آغاز کرد و ادامه داد: «اگر می خواهید عزت و کرامت را در این کشور احیا کنید و دانش دوستی و تکریم بزرگان و فرهیختگان را به ملت بیاموزید، باید تصویر علامه شیخ محمدجواد مغنیه را در قاب طلا بگیرید و در هر

ص: 23

1- نک: تاریخ شفاهی، حق خانواده و حق جامعه. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

کوی و برزن نصب کنید. ما همگی مرهون شیخ جواد مغنیه هستیم.»

تواضع امام، او را آب کرد. بدون هیچ تأخیری تریبون را در دست گرفت و گفت: «من در برابر این کوه عظمت و صبر و اسوه تواضع و فروتنی، سرگرنش فرود می آورم و در حضور شما بزرگان لبنان، با او بیعت می کنم.»⁽¹⁾

مؤمنی که زیرک بود

امام موسی صدر با سخنرانی جذاب در یک کلیسا، همه را مجذوب خود کرد. در آخر سخنرانی، خانمی جوان و زیبا که از توفیق یافتن عالمی مسلمان بسیار دلخور بود، به دوستانش گفت: «می دانم چطور ضایعش کنم.» بلافاصله، در حالی که همه را متوجه خود کرده بود، جلورفت و دستش را به طرف ایشان دراز کرد. ایشان دستش را طبق عادت روی سینه گذاشت. دختر پرسید: «می خواهید نجس نشوید؟» ایشان با زیرکی، بلافاصله پاسخ دادند: «...بلکه برعکس؛ تو آن قدر با ارزش و پاک هستی که چنین تماس هایی

ص: 24

1- نک: تاریخ شفاهی، کوه عظمت و صبر. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

حریم قدسی و زنانهٔ تورا می آلاید.» جمعیت مسیحی حاضر بیشتر به وجد آمدند و به ایشان ارادت بیشتری پیدا کردند.⁽¹⁾

مسیح مسیحیان

با آتش زدن کلیسای مارمارون و نوشتن «لا اله الا الله» روی تخته سیاه مدرسهٔ کلیسا، روابط مسلمان و مسیحیان منطقه متشنج شده بود. در نزدیکی کلیسا، بنا بود مسجدی برای شیعیان ساخته شود. امام موسی صدر در میان اجتماع بزرگ شیعیان گفت: «امروز می خواهیم پول جمع کنیم؛ اما هر چه جمع شود، برای ساختن این مسجد و کلیسای مارمارون نصف می کنیم.» سخنان ایشان آرامش را به منطقه بازگرداند و حتی کشیش صاحب نفوذ حاضر در مراسم، به توصیف ایشان پرداخت و گفت: «این انسان امتداد روح مسیح است.»⁽²⁾

ص: 25

1- نک: تاریخ شفاهی، زن در اندیشهٔ شهید صدر. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

2- نک: تاریخ شفاهی، امتداد روح مسیح. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

روح بی قرار: دانشمند شهید دکتر مصطفی چمران

اشاره

ص: 26

دشمن ستیزی اش علنی بود

به عنوان یکی از دانشمندان در فیزیک کوانتوم مطرح بود. پیشنهاد دادند که جزو چهار مردی باشد که در توسعه صنایع نظامی آمریکا، یعنی صنایع موشک های دوربرد و ساخت هواپیمای فانتوم همکاری کنند. همکاری نکرد. به دیگران هم توصیه کرد وارد این گروه نشوند. می گفت: «این سلاح ها را آمریکا در اختیار اسرائیل می گذارد و با آن، مردم مسلمان را هدف قرار می دهند. این همکاری، عملی بر ضد خداست و من نمی خواهم در این گروه شرکت کنم.»⁽¹⁾

هدفمند چون یک پدر

مصطفی یک عده از بچه های یتیم جنوب لبنان را به صورت مجانی، در مدرسه شبانه روزی «جبل عامل» دور خود جمع کرده بود.⁽²⁾ ماهی یک بار، با بچه ها مدرسه می رفتند و زباله های شهر را جمع می کردند. دکتر می گفت: «شهر تمیز می شود، غرور بچه ها هم می ریزد.» برای این چند صد دانش آموز،

ص: 27

1- 29 خرداد 1397. به نقل از: «navideshahed.com».

2- نک. امیر صادقی، مصطفی چمران، ص 24.

مثل پدر بود. (1)

به خاطر نمره، دست از هویتش نکشید

در دانشگاه آمریکا، استادی بود که روی کروات زدن دانشجویانش تعصب داشت. استاد موقع امتحان، دو نمره از مصطفی به خاطر کروات زدن کم کرد. با این حال، او برترین نمره کلاس، هیجده را آورد. (2)

راه برایش روشن بود

گفتند دکتر نیست. همه پادگان را گشتیم، نبود. شایعه شد دکتر را دزدیده اند. نارنجک و اسلحه برداشتیم رفتیم شهر. سر ظهر، توی مسجد پیدایش کردیم، تک و تنها وسط صف نماز جماعت اهل تسنن. (3)

ابتکارش سد دشمن بود

ص: 28

1- نک. رهی رسول فر، یادگاران، ص 22.

2- نک. امیر صادقی، مصطفی چمران، ص 22.

3- نک. رهی رسول فر، یادگاران، ص 48.

توی منطقه، آب کارون را منحرف کرده بود. عراقی ها با این باتلاق، توان حرکت به جلو را نداشتند. اگر عراقی ها روی آب کارون سد می زدند، بچه ها منفجرش می کردند.⁽¹⁾

ص: 29

1- : نک. امیر صادقی، مصطفی چمران، ص 69.

آینه پاکى: هنرمند شهيد مهندس سيدمرتضى آوينى

اشاره

ص: 30

برای دفاع از آرمان هایش تردیدی نداشت

فیلمی بدون مجوزِ اکران نمایش دادند. سالن از هنرمندان پر بود. در جایی از فیلم، به حضرت زهرا (علیها السلام) آگاهانه یا ناآگاهانه توهین شد. افراد حاضر در سالن، متوجه بی ادبی شدند؛ اما کسی واکنش نشان نداد و قضیه را با خودشان حل کردند که چون کارگردان هنرمند بزرگی است؛ حتماً این کارش انتقاد از فرهنگ مردم است. سیدمرتضی تحمل سکوت را نداشت و فریاد زد: «خدا لعنتت کند! چرا توهین می کنی؟!»⁽¹⁾

حدیث نفس نمی نوشت

«با شروع انقلاب، تمام نوشته هایم، اعم از تراوشات فلسفی، داستان های کوتاه، اشعار و... را در چند گونی ریختم و سوزاندم و تصمیم گرفتم که چیزی که 'حدیث نفس' باشد، ننویسم و دیگر از 'خودم' سخنی به میان نیاورم و... بر این تصمیم وفادار ماندم.»⁽²⁾

خداترسی اش به چشم می آمد

ص: 31

1- نک: محمدرضا حدادی، سیدمرتضی آوینی، ص 29.

2- نک: علی تاجدینی، همسفر خورشید، ص 9.

درگیری خیلی تندی بین من و سیدمرتضی پیش آمد. وقتی فکر کردم، مطمئن شدم که من مقصر بودم. نیم ساعت بعد، یکی از بچه ها دنبالم آمد و گفت: «مرتضی از وقتی که بحث تمام شده است، در اتاق را بسته و نماز می خواند.» دو ساعت بعد که همدیگر را دیدم، احوالپرسی خیلی گرمی کرد که از خجالت، عرق سرد روی پیشانی ام نشست. (1)

چهره نورانی اش همه را جذب می کرد

روز خاک سپاری سیدمرتضی، برنامه رهبر معظم انقلاب شرکت در مراسم تشییع نبود. در اولین ساعات روز، آقا تماس گرفتند و فرمودند: «من دلم گرفته، دلم غم دارد، می خواهم بیایم تشییع پیکر پاک شهید آوینی... این آقای آوینی را آدم وقتی سیما و چهره نورانی اش را می بیند، همین طور دوست دارد به ایشان علاقه مند بشود.» (2)

ص: 32

1- نک: علی تاجدینی، همسفر خورشید، ص 91.

2- نک: علی مختاری، راز خون، ص 30.

در برنامه شهر آسمانی، مستند روایت فتح، چنین می گفت: «ای شهید، ای آنکه بر کرانه ازلی و ابدی وجود برنشسته ای، دستی بر آر و ما قبرستان نشینان عادات سخیف را نیز از این منجلا ب بیرون کش. ... زندگی زیباست؛ اما شهادت از آن زیباتر است. سلامت تن زیباست؛ اما پرندۀ عشق، تن را قفسی می بیند که در باغ نهاده باشند. و مگر نه آنکه گردن ها را باریک آفریده اند تا در مقتل کربلای عشق، آسان تر بریده شوند؟ و مگر نه آنکه از پسر آدم، عهدی ازلی ستانده اند که حسین را از سر خویش، بیشتر دوست داشته باشد؟ و مگر نه آنکه خانه تن، راه فرسودگی می پیماید تا خانه روح آباد شود؟ و مگر این عاشق بی قرار را بر این سفینه سرگردان آسمانی که کره زمین باشد، برای ماندن در اسطبل خواب و خور آفریده اند؟ و مگر از درون این خاک، اگر نردبانی به آسمان نباشد، جز کرم هایی فربه و تن پرور برمی آید؟»⁽¹⁾

ص: 33

سال 66، در دیدار خصوصی عوامل روایت فتح با رهبر معظم انقلاب، ایشان پرسیدند: «نویسنده این برنامه کیست؟» سیدمرتضی از قبل به ما سپرده بود، درباره او صحبت نکنیم. با تکرار و تأکید بر سؤال، ما به ناچار گفتیم. آقا فرمودند: «این متون شاهکار ادبی است و من آن قدر هنگام شنیدن و دیدن برنامه لذت می برم که قابل وصف نیست.»⁽¹⁾

ص: 34

1- نک: علی مختاری، راز خون، ص 66.

شهریار شهر علم: دانشمند شهید دکتر مجید شهریار

اشاره

ص: 35

هوای دانشجویانش را داشت

گروهی از دانشجویها، از سخت گیری دکتر، به رئیس دانشکده شکایت کرده بودند که «ایشان خیلی به ما فشار می آورد.»

درس ایشان واقعاً سنگین بود. جلسه بعد که دکتر آمد، به جای اعتراض، عذرخواهی کرد و گفت: «معذرت می خواهم اگر کدورتی پیش آمده است.»⁽¹⁾

تلاش مؤثر و هدفمند

استاد شهریاری سنگ بنای علمی رشته «کاربرد پرتوها» را گذاشت. با تلاش فراوان، لیست دروس ترمیک دانشگاه های معتبر را پیدا کرد و با دقت و پشتکار، همه اطلاعات را کلاسه بندی کرد و یک پایه علمی برای این رشته ساخت؛ حال آنکه این روش علمی در کشور سابقه نداشت.⁽²⁾

ص: 36

1- نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص 46.

2- نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص 50.

از همه ظرفیت زیر مجموعه بهره می برد

علاقه مندی و پشتکارش سبب می شد که نیروهای رشته های تخصصی دیگر هم جذبش شوند. یکی دو جلسه با بچه های کشاورزی صحبت کردیم. خیلی زود کارشان به مبادله شماره تلفن رسید. اگر با متخصصان سازمان فضایی صحبت می کردیم، دکتر می گفت: «باید یک کلاس ویژه بگذارم تا ادیبان را یکی کنیم.» برای گردآوری افراد با تخصص های مختلف قدرت عجیبی داشت. با محوریت دکتر و معنویتی که بر فضای کار حاکم می شد، همه نیروها با تمام وجود کار می کردند. (1)

متخصص و دغدغه مند بود

درحالی که جوان بود، دانشجویان بسیاری تربیت کرده بود. طبق آمار، تا آن زمان، سی رساله کارشناسی ارشد را مدیریت کرده بود؛ یعنی سی کارشناس ارشد،

ص: 37

در صنعت هسته ای کشور پخش کرده بود. (1)

کار آموزشی استاد، سبب دوری اش از خدمات دیگر نشد؛ بلکه با استفاده از دانش هسته ای، روی پروژه درمان سلول های سرطانی کار می کرد. (2)

متکی به عشق و بدون انتظار فراهم آمدن همه جزئیات

پول پروژه ها را در بانک پس انداز نمی کرد. درآمد علمش را، صرف کارهای علمی می کرد. مقداری از امکانات دانشکده با هزینه شخصی او تهیه شده بود. با اینکه وظیفه دانشگاه بود؛ اما با هزینه شخصی او، دانشکده سامان گرفت. سیستم های رایانه ای و سرور گران قیمت دانشکده را با هزینه شخصی خریداری کرد. (3)

مؤمن و متعهد

هیچ وقت دیر به کلاس نمی آمد و زود هم نمی رفت. تمام دو ساعت کلاس، به درس و بحث می گذشت. روز

ص: 38

1- نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص 52.

2- نک. حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص 53.

3- نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص 31.

شهادت حضرت زهرا (علیها السلام) چند کتاب عربی و فارسی، همراهش سر کلاس آورده بود. حدود نیم ساعت درباره حضرت زهرا (علیها السلام) صحبت کرد. نمی دانم در ذهنش چه گذشت که ناگهان با صدای بلند، شروع به گریه کرد. [\(1\)](#)

کتابنامه

1. بصیرت منش، حمید، صحیفه دل، تهران: عروج، 1385 .
2. تاجدینی، علی، همسفر خورشید، تهران: نماد اندیشه، 1390.
3. حدادی، محمدرضا، سیدمرتضی آوینی، تهران: میراث اهل قلم، 1391 .
4. رجایی، غلامعلی، برداشت هایی از سیره امام خمینی (رحمه الله)، ج 3، تهران: عروج، 1392 .
5. رسول فر، رهی، یادگاران: کتاب چمران، تهران: روایت فتح، 1389 .
6. شیرازی، علی، پرتوی از خورشید، قم: بوستان کتاب، 1390 .

ص: 39

1- نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص 7.

7. صادقی گیوی، امیر، مصطفی چمران، تهران: میراث اهل قلم، 1390. 8. گیوی، امیر صادقی، امام موسی صدر، تهران: میراث اهل قلم، 1394.

9. مجله نور علم، دوره سوم، ش 31.

10. مختاری مجاز، علی، راز خون، تهران: مؤلف، 1396.

11. مرادی نیا، محمدجواد، امام خمینی و هیأت های دینی مبارز، تهران: عروج، 1387.

12. مروتی، حسین، شهید علم، تهران: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، 1397.

13. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (رحمه الله)، امام و دفاع مقدس، تهران: موسسه چاپ و نشر عروج، 1377.

www.irdc.ir

www.khamenei.ir

www.imam-sadr.com

navideshahed.com

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

